

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrierile retrăse nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se
returnează.
Lăserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.
H. v. Augenstein & Emmerich
L. v. Schalek, A. v. Oppelk
Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. v. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
pold (VII. Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și in-
voială. — ABONAMENTUL pe pagina
pe o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase
luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
ABONAMENTUL pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 58.

Brașov, Sâmbătă 14 (27) Martie.

1909.

Renunțarea prințului George la succesiunea tronului.

Eri toate foile europene au vestit evenimentul neașteptat, că neastâmpăratul, pripitul și istericul principe moștenitor George al Serbiei a părăsit Serbia, renunțând la dreptul său de succesiune la tron în favorul fratelui său mai mic Alexandru. Renunțarea a făcut-o într-o scrisoare adresată ministrului-șef Novacovici. Mai întâi nu s'a crezut știrea, spre sară însă ea a fost confirmată. Motivul hotărârii luate de prințul George se zice, că au fost atacurile vehemente ale unor foi sârbești contra persoanei sale, pe care o aduceau în legătură cu moartea servitorului său Kolacovici. Se adaugă că prin această renunțare prințul de coroană a voit să facă, ca guvernul să nu se vadă constrâns a avea în această afacere nici o considerare față cu persoana sa.

Impresiunea știrii de mai sus a fost tălmăcită de toți amicii păcii în favorul acesteia. Prea mult eșise pe plan persoana prințului George, ca a celui mai aprig propovăduitor al războiului contra Austro-Ungariei, care fusese nu de mult la Petersburg, unde a întâmpinat o primire destul de călduroasă, și de unde s'a întors cu nimbul unui fiu iubit al Țarului tuturor Rușilor și al tătucului protector al tuturor Slavilor. Prințul George și cu ministrul de războiu Zivcoviți au fost în tot timpul sufletul demonstrațiilor și a pregătirilor războinice ale Sârbiei de când cu anexiunea. Era dar foarte logic, ca lumea să-și zică: Cu plecarea prințului moștenitor din țară și cu renunțarea lui, s'a depărtat de pe scenă figura cea mai de căpetenie a aventurii războiului, în care s'au aruncat Sârbii. Agitațiunea prințului George, care în poziția în

care se afla, pune adeseori bețe în roate guvernului și chiar regelui Petru, tatălui său, cu care a avut dese conflicte din cauza aceasta, era îngrijitoare. Și mai primejdios părea însă acest tânăr prinț prin faptul, că în urma discursurilor sale infocate, ce le ținea poporului la toate ocaziunile, devenise foarte popular, așa că masele priveau într'ansul pe omul providențial al dinastiei Karagheorgevici.

Mai mult. Ceea-ce s'a petrecut în decursul zilei și a nopții de 11 (24) Martie era numai formal explicat prin știrea senzațională. Dar fiecare om cu puțină pătrundere putea să vadă, că ceea ce s'a petrecut după culise trebuie să aibă un motiv grav politic, că îndărătul acestei schimbări repede a scenăriei trebuie să fie și altceva și că cazul cu acel nenorocit servitor al prințului nu poate să fie un motiv de ajuns pentru ceea ce s'a petrecut. Care anume a fost cauza principală a renunțării din cestiune nu se poate ști încă cu toată siguranța; se vorbește și de o conspirațiune contra regelui Petru cu scopul de a-l sili să abdică la tron în favoarea moștenitorului, în care conspirație să fi fost amestecat și prințul George; dar se mai zice că guvernul sârbesc însuși să fi hotărât, ca cea mai nimerită soluțiune internă pentru moment, ca prințul George să fie constrâns a renunța la drepturile sale la tron, ba se mai zice, că chiar Scupștina a recunoscut necesitatea renunțării, deoarece s'a conchis din purtarea prințului și repetatele maltratări ale persoanelor din serviciul său, că starea lui mentală nu este normală. În fine mai este o versiune, după care guvernul ar fi luat acea deciziune față cu prințul moștenitor în urma unei telegramme, ce ar fi primit-o dela Isvolski, prin care acesta sfătuește pe Sârbi să nu mai întindă

coarda, ci să caute a încunjura deoamdată războiul.

Ce va fi acum? Disparițiunea de pe scenă a prințului George a ajutat în adevăr păcii? Ori că având în vedere marea turburare ce a produs-o în masele poporului sârbesc, care nu sunt informate despre mersul adevărat al lucrurilor, a făcut aproape neincunjurabilă, dacă nu tocmai isbucnirea războiului, o eventuală intervenție a Austro-Ungariei pentru a face ordine în Serbia, de cumva, cum se prevede, se vor ivi neorândueli înăuntrul ei. Foile din Viena și Budapesta spun, că Austro-Ungaria mai așteaptă trei zile și numai după acest interval va trimite nota sa la Belgrad.

Speranțele de pace au căpătat ce-i drept puțin vânt, dar nimic nu s'a întâmplat încă ce le-ar sprijini cu temei. Se constată din contră, că Rusia și acum încă mai șovăește, tot mai are încă obiecțiuni, cari îngreunează foarte mult o aplanare pacinică. Să mai așteptăm așadar să treacă și cele trei zile critice — ca să vedem ce va fi!

Novacovici despre situațiune. În ședința de alaltăieri a Scupștinei, răspunzând la o interpelare a deputatului Misici asupra măsurilor de mobilizare ale Austro-Ungariei, ministrul șef Novacovici a accentuat, că nuzințele Serbiei au fost și sunt pacifice, ceace ar dovedi-o întreaga ei atitudine. Serbia consideră marile puteri, ca pe tribunalul european, fără de care nu se poate săvârși nimic și că rora Serbia li se încrede cu toată sinceritatea. Aceste puteri au dorit, ca Serbia să arete intențiunile ei pacifice prin aceea că nu va procedea la mobilizare. Noi am corespuns dorinței puterilor și sperăm că vom afla la dânsle o apretiere dreaptă. — La o nouă întrebare, dacă guvernul are vreo cauză deosebită de a fi indiferent față cu mobilizările din Austro-Ungaria, Novacovici răspunde, că așa o întrebare s'ar putea pune numai, dacă ar exista Austro-Ungaria și Serbia. Intre noi însă

stă al treilea, adică marile puteri. El crede că și Austro-Ungaria dorește pacea cu și Serbia.

Nota austriacă către Serbia. Corespondentul din Belgrad al lui »N. F. Pr.« având o convorbire cu un diplomat austro-ungar din capitala sârbească, comunică între altele că diplomatul ar fi zis: »Ultimat? Aceasta e o rămășiță din școala veche. Praxa a trecut de mult peste astfel de formalități. Cabinetul din Viena va adresa simplu o notă de răspuns guvernului din Belgrad. Această notă sosește astăzi noaptea (24 Martie) telegrafic la gara din Semlin și va fi dusă la Belgrad de un curier al ambasadei; acolo va fi descifrată și pusă pe hârtie. Nota va formula pretenziunile Austro-Ungariei, poate fi că ea nu va pune un termen pentru împlinirea dorințelor exprimate, ori că contele Forgach va fixa verbal ora, până la care așteaptă răspunsul; poate că nota însă va pune și termen. La întrebarea adresată diplomatului: dacă plecarea din Belgrad a ambasadorului ar fi sinonimă cu-o declarație de război? acesta a răspuns: »Contele Forgach ar putea chiar să audă pocnind primele împușcături, când va trece peste pragul palatului său din Belgrad. E probabil însă, că între plecarea ambasadorului și deschiderea ostilităților, va trece un mic spațiu de timp. Necesari însă după litera dreptului ginților nu este un astfel de spațiu.

Presă sârbească continuă de a fi războinică și foarte neîncrezătoare în intențiunile Austro-Ungare. Gazetele din Belgrad spun toate pe față, că au puțină speranță, ca marile puteri să se poată înțelege de a face un paș colectiv. Cauza o văd ele în pretențiile intrigi ale Austro-Ungariei și ale Germaniei, cari ar tinde tocmai de-a împedea înțelegerea dintre puteri. De aceea ziarul »Politika« pretinde neamânata mobilizare a doua divizii cel puțin, pentru ca Serbia să fie înarmată față cu ori-ce suprișe și față cu pretenziunile vătămătoare ale Austro-Ungariei »Mali Journal« pledează pentru continuarea înarmărilor, după ce nu mai poate să fie îndoios că războiul e la ușă. »Beogradske Novine« admoniază, ca nu cumva Serbia să desarmeze, căci e de temut, că aplanarea conflictului să fie legată de niște

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Două-zeci și șase.

Novelă de M. Gorki.

Cu toții eram două-zeci și șase de flăcăi, închiși într'un beciu umed, unde de dimineață pân'n seară, frământam aluat din care făceam prăjituri și biscoturi. Ferstruicile dela beciul acesta, dădeau într'o boltă întunecoasă de cărămidă, inverzită de umezeală. Razele soarelui străbăteau cu greu prin câteva ochiuri pline de faină. Eram împiedecați cu desăvârșire de a putea da măcar o felie de pâine tovarășilor noștri fără lucru, ce stăteau flămânzi prin împrejurimi. Stăpânul nostru ne făcea pungași și ne hrănea cu carne veche de câte cinci zile. Ne doboră traiul în acest beciu cu bagdadia (tavan) joasă și înăbușitoare, plină de funingine și pânze de paianjeni. Urâtul ne omora între zidurile umede și mucegăite!

Ne sculam cu noaptea în cap, pe la cinci. Nu ne lăsa măcar să dormim. La șase eram cu toții împrejurul mesei, cu mâinile în aluatul pe cari îl pregătiseră tovarășii noștri, care lucraseră în timpul cât dormisem noi. Din noapte, toată ziua până la zece seara unii întindeau aluatul, legându-se ușor când într'o parte când într'alta, mișcându-și în acest chip trupul care le amortise. Alții turnau apă peste făina din coveti. Apa forfotea în tingiri a-

celăși cântec monoton și trist, în timp ce prăjiturile se rumeneau în cuptor. Lopata neobosită răsturna aluatul crescut peste cărămidile arse până la alb. Focul ardea necentenit în fundul cuptorului. Licăririle flăcării roșietice, tremurătoare, păreau că-și răd de noi. Părea un animal groaznic, un bălaur din povești, ce-și deschidea gura largă, ca să ne svârle suflarea-i dogoritoare. Gurile-i adânci păreau niște ochi sticloși de monstru fără îndurare, ce ne privea munca doborătoare. Și nu-și schimba nici odată aceste priviri obosite, sătul de a vedea atâția robi, vrednici de milă.

Nu era nici o schimbare în viața ce duceam. În fiecare zi, plini de faină, în căldura înăbușitoare, frământam aluat pe care-l muiam adesea cu sudoare. Ajunsesem să urâm cu înverșunare propria noastră muncă. Nu mâncam nimic din ceea ce făceam. Pâinea neagră le părea mai bună ca prăjiturile. Ne învățasem, când lucram, să ne spionăm unul altuia mișcările! Ne priveam foarte adeseori, și dela o vreme ajunseserăm să știm de rost ceia ce aveam de gând să facem!

Tăceam veșnic; numai când se întâmpla vreo ceartă ni se auziau glasurile. Tăcerea e apăsătoare și zdrobitoare pentru ceia ce au ceva de spus; cei care nu au ce spune, o suferă cu înlesnire.

Câte odată cântam. Unul suspina și începea un cântec de jale, spre a-și alina amarul în suflet. Ceilalți ascultam cântecul

jalnic, care se perdea sub bagdadia grea și se stinge ușor ca flacăra focului în mijlocul stepei, într'o noapte umedă de toamnă când cerul înourat apăsa peste pământ ca un înveliș de plumb. Curând un alt glas răspunde și se unește cu cel d'întâi și acum două voci se aud, dulce și trist, prin văzduhul înăbușitor al închisoarei noastre. Apoi alte voci răsună. Cântecul încet și melancolic dela început devine din ce în ce mai puternic și mai răsunător, pare că vrea să străbată prin zidurile groase și umede ale pivniței unde trăiam.

Încetul cu încetul cântam toți cei două-zeci și șase. Vocile puternice și armonioase umplu încăperea. Cântecul se înăbușe în încăperea strâmtă, luptă cu greu împotriva pietrilor zidurilor și geme, plânge, umple inima de durere sfâșietoare, deșteaptă în ea întâmplări vechi și măhnire. Toți suspină greu. Într'o vreme unul se oprește, ascultă cu luare aminte pe ceilalți, și apoi iarăși începe a cânta. Cântecul acesta pare un drum lung și fără margini pe care sufletul merge la infinitul...

Flăcările cuptorului tremură ușor; lopata își urmează drumul obișnuit; apa din cazane cântă încetșor, iar licăririle flăcărilor tremură ca și mai înainte pe pereți, părănd că răd în tăcere. Noi, ne cântam durerea ce ne sfâșie, neliniștea apăsătoare a ființelor ascunse de lume, măhnirea de robi...

Așa ni se scurge viața în pivnița unei case mari de piatră. Ne apăsa greu

traiul acesta, ca și când cele trei rânduri ale zidirei se sprijinesc pe umerii noștri!.

Afară de cântece, mai era o ființă, care ne mângăia sufletul, care ne era scumpă ca și soarele. La rândul al doilea era un atelier de broderii, și printre lucrătoare era o fetiță Tania, cam de vreo-o 16 ani. În toate diminețile, un chip trandafiriu, cu ochii albaștrii răzători, se iveau în privazul ușei atelierului, care răspânda într'un gang și un glas dulce ne zicea: — »Prizonierilor, vă rog dați-mi prăjituri!...« La auzul acestui glas atât de cunoscut și iubit, ne opriam din lucru, ne întorceam cu toții repede și priveam cu bunătațe figura aceasta senină de copilă. Dinți albi și mici, ascunși sub buzele-i trandafirii, vecinic deschise într'un surâs, ne aducea mulțumire. Ne grăbim să-i deschidem și ea micuță și vioale, întră repe le în beciu la noi, întindea sorțul și rămânea un timp așa, în fața noastră, cu capul lăsat ușor într'o parte și cu vecinicul surâs pe buze. Păru-i castaniu și des aluneca pe umeri și pe piept, împletit în două cozi lungi. Toți îi spuneam câte o vorbă frumoasă și păstrată anume pentru ea... Atunci glasurile deveneau mai duioase, glumele mai plăcute; ne simțiam parcă mai buni. Câte unul dintre noi scotea cu lopata din cuptor prăjiturile cele mai reumene, cele mai gustoase și i le punea în șorț. — »Să iei samă să nu te vadă stăpânul!.. îi ziceam. Ea ridea și striga: — »Să ne vedem cu

condiții, pe cari Serbia nu le-ar putea împlini. Aici mai înregistrăm încă faima, că între ministru Milovanović (externe) și Zivcović (război) s'ar fi petrecut o scenă foarte iritată. Ministrul de externe să fi imputat ministrului de război, că acesta ar fi dat informațiuni false și greșite despre starea înarmărilor austriace și sârbești.

»Păreri mai liniștite« despre situațiune se pretinde că ar avea de două zile cercurile competente diplomatice din Berlin. Cauza ar fi, că din Petersburg suflă un vânt mai favorabil, adică sosesc știri de acolo, că Rusia ar vrea să consimtă la declararea de anexiune a Austro-Ungariei. Se mai vorbește pe aici, că ministrul de externe Isvolsky ar fi zis: »Trebuie să fie totuși posibil, a stabili o înțelegere între puteri, războiul trebuie evitat«. Aceste păreri mai liniștite se mai bazează și pe faptul, că negocierile între Austro-Ungaria și Anglia continuă.

Desbaterea proiectului congruei.

În ședința de alaltăeri a dietei dep. Vasile Damian a rostit un discurs mai lung în contra proiectului congruei, pe care îl resumăm în următoarele:

Oratorul pornește dela afirmarea, că intențiunea unei legi nu poate fi alta, decât aceea de a crea raporturi și stări normale regulate și de a corespunde necesităților generale. Proiectul de față nu urmărește astfel de intențiuni ci din contră turbură raporturile existente. Proiectul de la ordinea zilei are, precum o spune aceasta și ministrul de culte, numai un caracter novelar, prin urmare nu poate schimba principiile depuse în art. de lege XIV din 1898, care dispune ca statul să amelioreze situația materială a preoților confesiunilor recunoscute. În sensul acestei legi se întregește leafa preoților conform calificățiunii lor și anume la 800 sau 1600 cor. în parohiile, cari nu pot plăti leafa aceasta preoților lor. Aceasta dispozițiune constituie partea luminoasă a legii din 1898. Legea are însă și o parte neplăcută, întrucât § 9 vrea să se îngereze în afacerile disciplinare ale preoților. Această dispozițiune nu e la loc, deoarece tragerea în cercetare disciplinară a preoților aparține exclusiv bisericei.

Să vedem acum în ce se deosebește proiectul de față de legea din 1898? Proiectul de față, contrar afirmațiunilor d-lui ministru, nu are caracter novelar, ci e de sine stătător, fiindcă schimbă în mod esențial dispozițiunile legii din 1898. Îndeoseb, agravant este § 3 al proiectului, fiindcă condiționează ajutorul preoților, nu de calificățiune, ci de numărul credincioșilor săi. În modul acesta se agravează situațiunea materială a preoților și li-se răpesc totodată și drepturi câștigate. Când luăm în considerare chemarea înaltă a preoției, care e condiționată în mare parte de o situație materială corăspunzătoare și asigurată, când considerăm scumpetea de astăzi și exigențele timpului, când știm că numărul preoților sunt capi de familie, atunci trebuie să mărturisim sincer, că prin dispozițiunile acestui §. nu s'a ameliorat în mod corăspunzător situația

materială a preoției. După o experiență de 10 ani putem cu drept cuvânt aștepta un progres iar nu un regres. Intregirea ar fi trebuit să se stabilească cel puțin la 1600 cor. respective la 2400 cor. În modul acesta și preoția ar fi putut ajunge la situația materială creată învățătorei. Ministrul însă a fost condus la elaborarea acestui proiect, nu de necesitățile ardente și îndreptățite ale preoției, ci de interese politice și anume vrea să potențeze tot mai mult influința omnipotenței statului asupra bisericei, are care drept țintă finală statificarea.

Oratorul vorbește apoi pe larg de dispozițiunile proiectului, cari taie adânc îndeosebi în viața autonomă a bisericei gr. or. române, le analizează și ajunge la concluziunea, că modul de ajutorare contemplat și pus în vedere de proiectul congruei este dușmănos bisericeilor, deși nici una din bisericile existente n'a dat ansă la o astfel de procedere dușmănoasă din partea statului, ci din contră a căutat să-și împlinească cu scumpătate misiunea ei culturală.

De încheiere declară, că nu primește proiectul și se alătură la propunerea dep. Lucaciu, ca proiectul să fie luat dela ordinea zilei și înlocuit cu un alt proiect, care să nu violeze autonomia bisericeii și să nu se atingă de libertatea conștiinței de cetățeni și de libertatea politică a preoților.

Tratatul comercial cu România. Din București se anunță, că guvernul român n'a primit încă înștiințarea asupra datei când vor sosi în București delegații guvernului austro-ungar pentru a termina tratativele relative la încheierea convenției comerciale.

Se spune, că guvernul austro-ungar ar dori, ca și de astădată delegații români să meargă la Viena.

Amânarea discuției protocolului austro-turc. »Frankfurter Zeitung« află din Constantinopol, că discutarea protocolului austro-turc a fost din nou amânată. O persoană din anturajul marelui vizir a comunicat, că deciziunea aceasta este numai o măsură de precauțiune a guvernului și nu e nicidecum îndreptată împotriva Austro-Ungariei, relațiunile cu Viena fiind foarte cordiale. Diferite elemente opoziționale combat protocolul și ar putea surveni surprize, cu toate că guvernul dorește ca protocolul să fie discutat în liniște.

Turcia nu va da nimic Serbiei. Într'un interview cu un redactor al ziarului »Tribuna«, Rifaat Pașa a declarat că dorința Serbiei de a obține o fâșie de pământ din Sandjac spre mare, e zadarnică. O chestiune cretană nu există. Relațiunile cu Grecia sunt corecte.

Chestiunea recunoașterii regalității Bulgariei. Din Sofia se anunță, că președintele consiliului, Malinov, va pleca în curând la Petersburg în scop de a grăbi recunoașterea independenței și regalității Bulgariei. Malinov va expune cerurilor

guvernamentale ruse primejdiile ce ar putea decurge din cauza întârzierii ce s'ar pune recunoașterii acestui fapt împlinit.

Cum apreciază cercurile oficiale conflictul cu Sârbia.

Organul ministrului de externe austro-ungar »Fremdenblatt« apreciază în numărul său recent în următorul mod situația:

»Puterile vor, ca conflictul ce amenință să fie îndepărtat momentan; noi voim să fie îndepărtat pentru multă vreme. Pentru a restabili liniștea de un caracter superficial, mijloace paliative ar fi suficiente, înlăturând simptomele cele mai aparente ale acestei boli pe care noi am constatat-o la vecinul nostru de acum 5 luni de zile, deși de mulți ani de zile prevedeam cu neliniște apropierea boalei. Deci nu ne trebuie o vindecare superficială a acestei boli, care necesită un tratament radical. Cestiunea sârbească nu trebuie lăsată să doarmă pentru moment, ea trebuie înlăturată odată pentru totdeauna. Numai în acest caz noi și Europa vom avea o pace durabilă. Altfel conflictul ar fi numai amânat fără termin și s'ar crea o stare de lucruri, care ar amenința vecinic interesele noastre vitale. Nu ni se poate cere ca să ne lășăm astăzi adormiți într'un sentiment de siguranță, din care am putea fi sguduți pe neașteptate în mod brusca.«

Cercurile oficiale berlineze au luat cunoștință cu părere de rău despre atacurile ziarului »Le Temps«, care vrea să influențeze asupra Austriei cu acea amenințare adecă, că Anglia și Franța își vor schimba tonul și că ceiace pretindeau de la ministerul de externe până acuma în mod pacinic, vor cere în mod energic. Dacă articolul publicat în »Le Temps«, se spune în cercurile germane, reflectează vederile lui Pichon, atunci situația s'a înrăutățit. Impresia lăsată aici, în urma acestui articol este că nici nu se poate închipui ca Austria să se îndepărteze dela politica ei înfățișată atât de limpede. Despre o retragere a Austriei nici nu poate fi vorba. Așa dar numai înainte se poate merge și va fi de dataia puterilor aliate, ca să se conducă după această nouă situațiune.

Părerea cerurilor politice germane este aceea, că Austria vrea să limpezească situațiunea. După ce lucrurile au mers atât de departe, Austria trebuie să întreprindă un demers din propria ei inițiativă. Căci ea nu poate să supoare ca Serbia, în propria ei casă să fie totdeauna un element turburător, fie dinauntru fie din afară. Serbia trebuie să fie sau prieten, sau dușman al Austriei. Al treilea caz nu e cu putință. Un astfel de conflict nu poate să fie deslegat prin formule, conflict care a răzbit adânc în viața celor două popoare. După ce Serbia nu vrea o înțelegere prietenească cu Austria, acesteia nu-i mai rămâne nimic alta de făcut, decât, în contra voinței Serbiei, să-și ia sarcina rezolvirii conflictului.

Înțelegerea germano-engleză asupra programului flotei. În fața comisiunii budgetare a »Reichstagului«, subsecretarul de stat, d-l de Schoen, a făcut în numele cancelarului de Bülow, declarația următoare: »E adevărat că guvernul englez a arătat dorința de a se înțelege cu guvernul imperiului german asupra întinderii și asupra cheltuielilor programului flotei, dar cabinetul englez n'a făcut nici o propunere formală în acest scop. De asemenea, în convorbirile dintre personajele oficiale germane și engleze, aceste din urmă n'au făcut nici o propunere în stare de a servi ca bază pentru negocierile oficiale. Programul naval german se face în conformitate cu legile votate de parlament și corăspunde trebuințelor de ocrotire a comerțului mondial german. Acest progres de construcție navală nu amenință pe nimeni. după cum s'a declarat în mai multe rânduri.

Japonia gata să atace Rusia. Ziarul »Czas« din Cracovia i-se comunică din Carbin, că Rusia este serios amenințată de Japonia. Japonia ia măsuri militare și în cazul când Rusia ar intra în conflict cu Austro-Ungaria, Japonia va ataca-o în Manciuria. Japonia consideră momentul actual ca foarte favorabil ca să distrugă definitiv influența rusă în Asia.

Mesagiul Tronului italian.

Mesagiul de tron al regelui Italiei, citit în ședința camerei italiene din 24 Martie n. e de următorul cuprins:

»În această oră solemnă, când rostesc aceste cuvinte pentru a dori un bun succes lucrărilor perioadei de legislatură acum deschise, simțesc în măsură și mai mare mahnirea, care-mi apasă sufletul.

Furia distrugătoare a naturii, mai puternică și mai îngrozitoare ca ori și când — care a nimicî două din cele mai frumoase orașe, cu cari Italia era așa de mândră și care furie a prefăcut ținuturi întregi în ruine lăsând în urma ei jale adâncă — această furie a produs o rană mare în inima patriei noastre. Să ne mângâiem însă cu aceea, că în fața acestei groaznice catastrofe eroismul unor oameni singuratici s'a luat la întrecere cu virtutea tuturor. În timp ce armata și marina au făcut minuni de eroism în ce privește lucrările de salvare, sentimentul de fraternitate a unit pe toți Italianii, fără deosebire de clasă și de stare, îndemnându-i la cele mai frumoase acte de iubire, caritate și jertfă — un frumos exemplu de solidaritate între oameni. — Toate națiunile civilizate, cari au luat și ele parte la nenorocirea noastră, ne-au oferit cu dragoste inima și mâna celor mai viteji fi ai lor, dând cea mai bună îngrijire posibilă celor ce au scăpat cu viața din această catastrofă și aducându-ne mângâiere prin participarea lor la durerea noastră, așa încât durerea Italiei se părea a fi durerea întregii lumi, ceea ce a și fost în faptă.

Deie Dumnezeu ca mulțămita ce-o adresez întregii lumi, să ne întărească în hotărârea noastră, ca Messina și Reggio să fie din nou ridicată și să aibă parte de

bină, prizonierilor!...« și dispărea iute, ca o pasăre.

Multă vreme după ce pleca nu vorbeam de cât numai despre dansa. Ea era prilejul nostru de vorbă. Repetam tot ce ne spunea ea, și fiecare căutam să nu uităm ce ne spusese. De câte ori vorbiam despre femei, glumele ne erau grosolane, și câteodată ne era și nouă rușine de cele ce spuneam. Aveam și dreptul; căci ce fel de femei cunoșteam noi?... Despre Tania n'am vorbit niciodată de rău. Se vede că unde nu sta mult cu noi! Trecea ușor prin fața noastră, ca o stea căzută din cer, și apoi dispărea. Nu îndrăzneam nici unul să glumească cu ea cât de ușor. Drăgălășia ei ne subjugase și frumosul deșteaptă respect chiar celor mai grosolani. Munca aceasta chinuitoare, ne făcuse niște brute fără nici o situație mai aleasă. Eram și noi oameni ca și ceilalți și totuși trebuia să ne plecăm capul, supuși; ca să trăim. Nu ne băga nimeni în seamă de cât ea. Nimeni nu se îngrija de noi, chinuții din pivniță. Câți chiriași avuseseră casa aceasta, și nimeni nu întrebase măcar de noi!

Credeam că Tania se îngrijește de noi numai pentru-că îi dădeam prăjiturile cele mai bune. Și acest lucru era un tribut, un fel de cult sau mai bine zis, un dar către zeita noastră, ca să-i chemăm bunăvoința asupra-ne. Îi dădeam une-ori, și sfaturi: să se îmbrace curat și frumos să nu urce prea iute scările, să nu încarce prea multe lemne de foc când le cară sus.

Ea ne asculta sfaturile, ne răspundea surâzând, dar nu le executa niciodată!... Ne cerea câte odată câte un mic ajutor, ca de pildă, să-i deschidem ușa grea a beciului, să-i despăcim lemnele. Noi îi le făceam cu multă plăcere. O iubeam. Aceste cuvinte deslușec totul.

Omul pururea caută să iubească pe cineva și noi trebuim să iubim pe Tania pentru că nu aveam pe altcineva. Câteodată unul zicea că: »De ce alintăm noi fata asta? Ce are mai deosebit decât celelalte?... Nu vi se pare că prea ne îngrijim de ea?...« Cel ce îndrăznea să zică așa, era oprit să mai vorbească. Noi aveam nevoie să iubim pe cineva!... Credeam că această ființă, pe care cei douăzeci și șase o iubeam, trebuia să fie stântă pentru oricare. Cel ce nu era de părerea noastră, ne era dușman. Fata aceasta, pe care o iubeam, poate că nu era o frumusețe așa de deosebită, dar noi eram douăzeci și șase, uniți prin suferință și pentru aceasta doriam ca aceea, care era scumpă unuia dintre noi, să fie ia toți!...

Iubirea, se zice, că e tot așa de greu de măgulit ca și ura, și se afirmă de unele spirite mândre, că mânia e mai de lingușit decât iubirea. Cât ar fi de bine să ne putem feri de ele?...

În aceeași casă, afară de fabrica de prăjituri, stăpânul nostru mai avea și o brutărie. Un perete o despărțea de beciul

unde lucram noi. Brutarii — erau patru — se fereau de noi, în credința, că meseria lor e mai frumoasă, și prin aceasta sunt mai presus de noi.

Nu veneau niciodată în atelierul nostru, și când ne întâlneau prin ogradă, ne priveau disprețuitor. Nici noi nu ne ducem în atelier la ei. Stăpânul nu ne zicea nimic, căci îi era frică să nu-l părăsim. Nu iubeam pe acești brutarii, ci din potrivă, îi uram. Lucrul lor era mai luat în seamă decât al nostru. Erau mai bine plățiți, mai bine hrăniți, atelierul lor era mai mare și mai luminos. Toți erau curați și voinici. Noi eram galbeni și istoviți, slăbiți și doborâți de reumatism. Ei, în zilele de sârbătoare când nu lucrau, se îmbrăcau curat și plecau în oraș, și se duceau la preumblare în grădina publică. Noi eram jerpeliți și poliția nici nu ne lăsa să intrăm în grădina!... Aveam deci pricină ca să urâm brutarii!...

În una din zile aflăm că stăpânul schimbuse pe șeful nostru, și tocmise pe un altul, un soldat, cu vesta de mătase și lanț de aur la ceasornic. Aceasta era o întâmplare deosebită. Eram curioși să putem vedea pe noul nostru șef. Eșirăm unul câte unul în ogradă crezând că o să-l putem vedea. Dar nu-l văzurăm!...

Într'o zi veni în atelier la noi. Cu o isbitură de picior împinse ușa, surâzând. O lăsa deschisă și, din prag, ne zise: »Dumnezeu să vă ajute! Bine v'am găsit, prietinelor!...« Un val de aer rece intră cu

grabă pe ușă, îmbrobonând păreții cu aburi. Picături de apă căzură până aproape de el. Rămase în prag, privindu-ne de acolo, de sus, surâzând și lăsând să i se vadă dinții mari și galbeni sub mustățile-i bălaie, răscute cu mult meșteșug. Ceeace ne isbi fu vesta albastră, lucrată cu flori, cu nasturi negri, de care atârna un lanț de aur.

Soldatul era frumos, înalt, sănătos; obraji roșii, ochii mari și strălucitori ce priveau mângâietor. Imbrăcat curat avea pe cap o bonetă albă, dată pe ceafă, și de sub șortu-i alb se vedeau vârfulurile ascuțite ale cizmelor noi. Un oarecare dintre noi, îl rugă respectuos ca să închidă ușa. O închise fără să se grăbească. Incepu să ne întrebe despre stăpân. Îi răspuserăm că stăpânul e un nemernic, un hoț, un asasin, un călău, în sfârșit, tot ce se poate închipui mai rău. El ne ascultă zăbind, mângâindu-și ușor mustățile și privindu-ne mângâios și dulce.

Ne întrebă de-odată: — »Sunt multe fete pe aici?...« Câțiva dintre noi răsăriră sfios; alții se făcură că nu știu nimic. Unul îi spuse că sunt nouă fete. — »Și vouă nu vă pare bine?...« ne zise, clipind șiret din ochi. Se auziră câteva râsete sfioase: Nu îndrăznia nici unul să-l privească în ochi. Unul îndrăzni: — »Nu sunt pentru noi!...«

— »Hm, înțeleg eu«, — ne zise, uitându-se semeț la noi — »voi nu aveți ce trebuie, voi nu sunteți chipeși. Femeile iu-

în viitor demn de trecutul lor glorios. Această hotărâre a anunțat-o parlamentul italian în ultima lui perioadă de legislatură, oglindind activitatea lui prin această suverană hotărâre. D-Voastră, domnii mei, să vedeți că veți primi aceasta hotărâre ca o dovadă moștenire. Sunt ferm convins că interesele vitale ale țării vă vor îndemna la o muncă folositoare și activă.»

În mesagiul de tron regele recomandă apoi parlamentului dezvoltarea puterii armate și a marinei, cari, folosindu-se de toate cuceririle făcute pe terenul tehnicii și corăspunzând tuturor cerințelor sociale actuale, să poată fi în stare a apăra patria, care e cea dintâi și cea mai sfântă datorință a fiecăruia. Numai în modul acesta se poate susține și potența ajutorului pe care Italia l-a dat în favorul susținerii păcii.

Italia, care se bucură de roadele neprețuite ale păcii, simte în mare măsură responsabilitatea, care cade asupra fiecărui popor civilizat în ce privește susținerea acestei păci. Italia, credincioasă sistemului său de alianță, care s'a dovedit de un factor esențial al echilibrului european, trăind în relații sincere de preținie cu celelalte puteri, poate să afirme, că a contribuit la asigurarea concordiei internaționale și persistă în această hotărâre a ei.

Pe baza spiritului împăciuitoare egal, de care sunt stăpânite astăzi toate statele, s'au apropiat de rezolvarea lor pacifică câteva chestiuni grave în ce privește desnodământul pacific al chestiunii balcanice; și așa dori să dau expresiune încrederei că împăcirea dorită de toți, se va ajunge cât mai curând și în ce privește celelalte chestiuni, cari încă nu sunt rezolvate.

Faptul că expunerile mesagiului de tron în ce privește stările în afară de țară au fost primite cam rece, este mult comentat. Unii cred că e o manifestare contra ministrului Tittoni, alții o iau ca o dovadă, că direcțiunea politicii actuale nu e pe placul parlamentului.

STIRILE ZILEI.

— 13 Februarie v.

Banca »Crisana« din Brad a votat în adunarea ei generală frumoasa sumă de 11,700 cor. pentru scopuri culturale și de binefacere, îndeosebi pentru susținerea școlilor, ceea ce face peste 24% din întreg venitul curat.

Achitați Luni și Marți s'a desbătut înaintea tablei regiștii din Oradea-mare procesul intentat de tribunalul din Arad contra părintelui Ioan Cure și soții din Coasiniș pentru delict de agitație și acte de violență comise contra singuraticilor. Acesta a fost al 4-lea și cel din urmă proces pus în curgere dela alegerile generale încoaci contra alegătorilor din cercul Sîria. Procesul ca și celalte de mai înainte, s'a terminat cu achitarea acuzatilor. Tabla și de data asta s'a pus pe punctul de vedere al d-lui apărător Dr. Ștefan C. Pop, care cu argumente puternice

besc pe cel frumos. Le place un bărbat care să se deosebească de ceilalți, un bărbat cu înfățișare mândră. Iubesc puterea, un braț tare ca acesta!... Soldatul scoase mâna dreaptă din buzunar și sumecându-și mâna până la cot, ne arată brațul alb, puternic. — »Piciorul, pieptul, toate trebuie să fie bine făcute. Dar mai ales trebuie să fi bine îmbrăcat. Iacă, de pildă, pe mine mă iubesc toate femeile. Nu le rog, nu le caut, și totuși câte cinci mă iubesc deodată!...» Se așază pe un sac cu făină și începu să ne istorisească puterea ce o avea asupra femeilor, felul cum se purta cu ele. Pe urmă plecă.

Când se închise ușa în urma lui, scărțâind prelung, rămăserăm mult timp făcuți gândindu-ne la el și la povestea lui. Într'un târziu am început să vorbim toți deodată... Din toată vorba se desluși că le plăcuse tuturor. Era, ce-i dreptul, un băiat simplu, dar un băiat de ispravă. Venise la noi, stătuse cu noi de vorbă, ceea ce nu făcuse nimeni înaintea lui.

Multă vreme nu am vorbit altceva decât numai despre dânsul, despre isbânzile lui asupra lucrătoarelor din atelierile de sus, care acum, se cam fereau de noi strâmbând din nas și întorcându-și capetele par'că nu ni-ar fi văzut... Nouă însă ne plăcea de ele când treceau prin ogradă, sau pe lângă ferestrele noastre. Vorbeam multe pe socoteala lor.

(Va urma.)

nice juridice a arătat netemeinicia acuzei susținute de procuror.

Concertul violonistului Anton Kneisel. Înregistrăm cu plăcere știrea, că prea cunoscutul violonist-compozitor și profesor de conservator Anton Kneisel, reintors dela Paris, unde a dat cu mare succes o serie de 6 concerte, va da Luni seara în sala Redutei orașenești un concert cu concursul binevoitor al d-lui dirigent Richter. Amănunte vom aduce în numărul de mâine.

Boala Doamnei Elena Guza. Cetim în »Minerva«: D-l Dr. I. Cantacuzino directorul serviciului sanitar superior s'a înapoiat dela P. Neamț unde a fost de a examinat pe Elena Doamna. Ilustra bătrână s'a vindecat pe deplin de pneumonia dublă ce avea, dar suferă de o paralizie a mușchilor și trebuie să stea tot mereu în pat. Din cauza acestei suferințe pe spatele bolnavei s'a făcut mai multe răni, caracteristice paraliziei mușchilor. Doamna Elena se hrănește acum bine, deși, asimilează foarte puțin. Medicii speră totuși că printr'o alimentație bună, ilustra bolnavă are să se însănătoșeze.

Alegere de preot. D-l Dr. Demetriu Borcea catechet gr. or. în Făgăraș, a fost ales Duminecă paroch în Săliște.

Curia papală a achitat pe părintele Hlinka, ordonând în același timp prin un rescript, trimis episcopului Párvy, ca să restituie în postul său pe preotul Hlinka.

Necrolog. În 23 Martie n. a încetat din viață v. d. Maria Moga de felsököhér născ. Vlăsa după un morb lung și greu în al 74-lea an al vieții sale și al 10-lea al văduviei. Rămășițele pământești s'au așezat spre repaus etern în cimiteriul familiar din Zau Joi în 25 Martie la 2 oare d. a. 19 9. Pe defuncta o deplâng Teodor și soția Alexandrina născ. Sandor de Vist George și soția Alesandrina născ. baroneasa Popp ca fi și nurori, v. d. Ana Popp născ. Vlăsa soră și Basil, Eila nepoți.

Odihnească în pace!

Noua lege de organizare a teatrelor din România. D-l Spiru Haret, ministrul cultelor și instrucțiunii publice, va depune pe biroul Corpurilor Legiuitoare un proiect de lege pentru reorganizarea teatrelor. Prin proiectul de lege ce se va propune se va hotărî ca comitetul teatral să se despartă într'un consiliu de administrație cu atribuțiuni administrative și într'un comitet de lectură cu atribuțiuni literare. Se va creia un număr mai mare de trepte erarhice, prin care să treacă artiștii români, cele actuale de gagști și societari neputându-le deschide destule perspective și ocazii de perfecționare. Se va institui clasa directorilor de scenă, cei actuali existând în mod întâmplător, și se va întocmi un comitet de direcție de scenă, în care principalii artiști să învețe pe lângă arta interpretorie, pe aceea de a pune piese în scenă și de a conduce repetițiile. Se vor spori și subvențiunile ce s'a dau de cătră stat spre a face față cheltuielilor din ce în ce mai mari, dar în așa mod, încât ele să se poată răzîma mai mult pe propriile lor venituri și pe propriile lor forțe, decât pe ajutorul statului.

Itinerarul vapoarelor pe Dunăre. Societatea de navigațiune cu vapoare pe Dunăre a stabilit mersul între Semlin-Belgrad până la Galați, astfel că Mercurea, Vinerea și Duminecă pleacă din Semlin la ora 11 și 30 p. m. și sosește în Galați Sâmbăta, Luni și Mercurea la ora 7 și 20 a. m.; asemenea pleacă din Galați la ora 3 p. m. în zilele de Duminecă, Marți și Joi și sosește la Semlin în zilele de Mercuri, Vineri și Duminecă la orele 10 seara.

Încetarea grevei din Paris. Impiegații poștelor și ai telegrafelor adunați Mercuri dimineața în număr de 6000 au hotărât cu unanimitate, afară de 300 de voturi, de a relua serviciul lor. Delegații impiegaților s'au prezentat atunci la președintele consiliului Clémenceau și la ministrul lucrărilor publice Barthou, spre a-i înștiința despre această hotărâre, adaugând că în caz când guvernul va consimți a îndepărta imediat pe soldații, cari fac serviciul în acest moment, serviciul va fi luat imediat. Primul-ministru Clémenceau a răspuns că prescrisese îndepărtarea trupelor chiar înainte de a cunoaște hotărârea impiegaților. Imediat șefii de serviciu din birourile centrale ale telegrafelor au fost înștiințați de reluarea serviciului.

Alegerile la »Uniunea studenților români.« Duminecă s'au făcut alegerile generale pentru comitetul pe anul 1909—1910 al societății centrale a studenției din

București: »Uniunea studenților români«. Deastădată lista tinerimei naționaliste a societății independente »Avântul« nu a reușit în întregime, ci s'au ales elemente eterogene. Membrii aleși D. V. Anghel și N. Dicescu și-au dat în consecință demisia, iar Mircea Russu Șirianu, declarat în balotaj, și-a retras candidatura. — Iată numele noilor membrii în comitet: Tomovici-Plopșor, Bedreag, Gică Ștefănescu, Portocală, d-soara Păpurică, Tomescu-Ramuri, Mihălescu, Mihail și Savin. — Alegerea a fost contestată la rectorul Universității pe motiv de călcare de statut.

Mulțumită. Din incidentul trecerii din viață a preacumpului și neuitatului nostru soț și tată Ioan Oros Russu jude în pensiune răposat în 8 Martie a. c. st. n. am primit numeroase adrese de condolențe și depeșe cari ne-au alinat în cătva durerea neșpusă ce o simțim prin pierderea ireparabilă. Ne fiind în stare a mulțumi fiecăruia în particular pentru mângăietoarele cuvinte adresate, rog pe aceasta cale pe prea stim. domni și doamne să primească sincere expresiuni de recunoștință. Datorim sinceră mulțumită preastim. domni și doamne, oratorilor și tot poporului, care a participat la înmormântare, dând astfel ultimul onor decedatului prin a lor prezență.

Vidrasău, 20/III 1909. Adânc întristată familie.

Călătoria împăratului Wilhelm. După ultimele dispozițiuni, împăratul Wilhelm va pleca la 11 Aprilie la Veneția, împreună cu împărăteasa. De aici părechea imperială va pleca la Corfu, unde va șede până în ziua de 4 Mai. Va urma apoi un volagiu de 10 zile prin marea Mediterană și la Messina, iar la 16 Mai, împăratul și împărăteasa vor sosi la Wiesbaden.

Îndrăzneala încercare a unor Sârbi. Ziarele din Budapesta află din Semlin că Luni noaptea mai mulți Sârbi deghizați ca pescari, au sosit la Semlin și au căutat să se apropie de bateriile așezate lângă podul de peste Dunăre. Garda însă i-a observat și a tras asupra lor. Sârbi au luat-o atunci la fugă.

Ciocniri sângeroase în Macedonia. După știri din Sofia între oamenii șefului albanez Aziz Ciaka și un batalion de infanterie turcă cu două tunuri a fost o ciocnire sângeroasă. Două soldați au fost uciși și 12 răniți. Întâriri trimise din Dibra au fost oprite în drum de mai multe bande de arnăuți cari steteau la pândă.

Ciocnire de tren. O telegramă din Zimnicea anunță că ieri noapte pe orele 12, a avut loc o ciocnire în gara Smărdioasa, între trenul de persoane 137 și un tren de marfă, ce manevra pe liniile ferate. Trenul de persoane a deraiat și a avut mai multe stricăciuni. Ciocnirea trenurilor a fost atât de violentă încât foarte multe persoane, isbite de pereții vagoanelor au fost rănite. Cei mai grav răniți au fost d-nii I. Stănculescu, comerciant din Zimnicea și T. Panaitescu șeful de tren, cari au fost transportați la spitalul din Zimnicea.

Expediție la polul sud. Expedițiunea la polul sud a exploratorului Shachleton a descoperit în călătoria sa, după știri din Londra, un lanț de munți cu peste 100 vârfuri. De asemenea a descoperit o coastă cu totul nouă nu departe de țara Victoria. Ziarul »Evening News« desminte știrea că Shachleton ar fi atins polul sud, cu toate acestea s'ar fi apropiat de el până la 100 mile și apoi a renunțat să meargă mai departe. Zilele acestea însă, o firmă din Liverpool a primit o scrisoare din Noua-Zelanda, în care i-se comunică că numitul explorator ar fi ajuns într'adevăr la polul sud.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 26 Martie. Proiectul de lege a congruei s'a votat astăzi de camera ungară. Peste cinci ani toți preoții să știe ungrește, incolo proiectul s'a primit cu modificările cunoscute neesențiale. Coresp.

Budapesta, 26 Martie. Aici s-a lăsat știrea, că regele Petru ar vrea să abzică de tron. Dela Belgrad vin știri, că acolo se tem de mari turburări. Ziua noaptea trupele sunt conșinate în casarmă.

Viena, 26 Martie. În decursul consiliului de miniștri, ținut eri în Viena, la care au participat miniștrii

Aehrenthal, Schönaich, Burian, Werkerle și șeful statului major al armatei Conrad, a sosit știrea ambasadorului Forgach din Belgrad, că moștenitorul tronului George a abzis în favorul fratelui său. Știrea aceasta a surprins în măsură mare pe miniștri.

Belgrad, 26 Martie. Prințul George a petrecut noaptea trecută în cazarma dela Topșider. În sferile militare se vorbia ca prințul George să fie proclamat rege al Serbiei.

Belgrad, 26 Martie. Se confirmă renunțarea la succesiunea tronului a principelui George. Știrea aceasta a produs aici mare senzație, îndeosebi între aderenții partidului războiului.

Belgrad, 26 Martie. Măine se va publica declarațiunea scrisă al lui Kolakovici și procesul-verbal al autopției, de unde rezultă că nici o vină de moartea lui Kolakovici nu cade asupra prințului.

Belgrad, 25 Martie. Excitarea în oraș este foarte mare, până la prânz nu s'a semnalat nici o desordine. Din cauza agitațiilor prințului de coroană e temerea de mari desordini. Eri s'a ținut un consiliu de miniștrii, în care s'a decis că Serbia să cedeze. O parte din trupele dela Drina va fi retrasă spre a reprima eventual o revoltă la Belgrad.

Viena, 26 Martie. Prințul George având mulți partizani mai ales printre ofițeri, cari doriau ca acesta să vină cât mai curând la tron, sperând cu modul acesta avansarea mai repede. Partizanii lui se ridică acuma mai ales contra conjurațiilor, susținând că aceștia au făcut presiune asupra regelui ca să forțeze pe prinț la renunțare.

Belgrad, 26 Martie. Iată textul autentic al scrisoarei principelui moștenitor cătră d. Novakovici: Turburat de însușările cu desăvârșire neîntemeiate și nedrepte, cari au fost provocate de unele cercuri din cauza unei nenorocite întâmplări, am onoare a vă da în apărarea d-v. onoarea mea nepătată până acum și sufletul meu cu totul curat și liniștit. Fac declarațiunea următoare în conștiința cea mai profundă a datoriei mele în momentul actual. Renunț în interesul patriei la toate drepturile și prerogativele, cari îmi aparțin pe baza constituțiunii. Această deciziune este nestrămutată și prin urmare vă rog a proceda în sensul acestei deciziuni și a face demersuri ca să obțin cea mai înaltă sancțiune. Renunț pentru totdeauna la toate drepturile ce-mi aparțin conform constituțiunii țării, voi fi cu toate acestea totdeauna gata de a jertfi regelui și patriei viața mea ca Sârb și ca soldat. — (A. R.)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu
Redactor responsabil: Victor Branșu

Tusea măgărească

dispare curând după folosirea Emulsiunii Scott. Medici, moașe, precum și părinți a confirmat aceasta în mii de scrisori. Re. ultatul ce-l obține

Emulsiunea Scott

În privința însănătoșirii, este a se mulțumi preparării originale Scott, din cele mai bune substanțe. Însănătoșirea se ameliorează remarcabil deja după luarea celei dintâi doze din Emulsiunea Scott. (11)

Veritabilă numai cu marca — pescarul — ca semn de garanție a procedurii lui Scott.

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani. Se capătă în toate farmaciile.

A T E N Ţ I U N E !

Intenționăm a reduce mult, depositul nostru atât de haine gata pentru copii, băieți și domni, cât și de **Stofe pentru haine bărbătești.** In urma aceasta vindem articolele amintite mai sus cu prețuri foarte reduse. In fie-care zi dela 8—12 oare a. m. și dela 2—6 oare p. m.

Comande din provincie se efectuează prompt.

(588,9—10.)

Depner, Roth & Westemean,

Brașov, Strada Vămii Nr. 1—3. (Vis-à-vis de Cafeneaua „Drexler“).

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1908 8 Martie	Acti v:	28 Februarie	1909 7 Martie
132.146,918	93611918 Reser. metal. aur 886383081	127.109,417	126.224,215
1.769,578	38535000 " Trate aur 37585907	1.221,613	1.307,215
73.059,857	Argint și diverse monede	51.261,921	50.816,750
7.490,700	Portofoliu Român și străin.	27.834,021	27.602,319
16.997,787	*Impr. contra efec. publice 11582100	11.999,924	11.999,924
11.999,924	" " " in cont-corent 16020219	15.296,433	15.296,433
15.638,508	Fonduri publice	3.187,121	3.187,121
3.243,121	Efectele fondului de rezervă	5.971,359	5.971,359
5.929,697	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	704,313	704,337
643.205	Imobile	377,265	386,332
362,280	Mobilier și Mașini de Imprimerie	103.965,244	104.210,544
104.881,134	Cheltueli de Administrațiune	14.433,250	17.320,542
7.090,411	Depozite libere	30.726,183	29.582,490
22.419,896	Conturi curente	394.088,064	394.609,581
403.673,016	Conturi de valori		
	P a s i v :		
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
24.574,391	Fond de rezervă	26.380,304	26.380,304
3.603,940	Fondul amortis. imob. și material	3.863,598	3.863,598
257.887,300	Bilete de Bancă în circulațiune	247.200,680	247.400,050
726,251	Dobânzi și beneficii diverse	678,238	755,085
104.881,134	Depozite de retras	103.965,244	104.210,544
403.673,016	Scomptul 5%	394.088,064	394.609,581
	* Dobânda 5 1/2%		

TRADUCERI:

1. Din limba română în cea maghiară și germană;
2. din limba maghiară în cea română și germană;
3. din limba germană în cea română și maghiară;
4. din limba latină și franceză în cea română, germană și maghiară se primesc pe lângă onorar modest și se efectuează punctual cu deosebită atențiune la spiritul limbii respective.

Se primesc și opuri mai mari fără considerare la ramul de științe, de care să țin.

Dumitru de Lemény,
funcț. de stat în pensiune,
Strada Neagră Nr. 38.

(550,2—3.)

N. GRĂDINAR,

BRAȘOV, Strada neagră Nr. 1.

Recomandă:

- Cafea prăjită, Klgr. à Cor. 3-20
- " " " " " 4-
- " " " " " 4-50
- Liqueruri fine Rum Jamaica, Iava.
- Cuba. Diferite soiuri de Cognac în buteli, și tot felul de mărfuri de băcănie.

Librăria CRĂCIUN din Câmpina România caută un băiat

de 15—16 ani, care are o practică de 1—2 ani de librărie. Preferit ar fi român a ști și limba germană. Oferte direct. (555,2—3.)

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și aplicarea dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. Descrisă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („in loc de prefață“), de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografie Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăusul unei cole de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai nedeulngat sau lunare.

Mașine de cusut

ORIGINALE SINGER

SINGER Co.

mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23.

Vânzare totală

concesionată din partea autorității.

Intreg depositul de haine bărbătești, de copii, băieți precum și Confecțiuni de dame se vând cu prețuri foarte scăzute, din cauza desfăcării negoțului. Brașov, Strada Porții Nr. 11, (vis-à-vis de firma I. Săbădeanu).

(542,6—10.)

Proprietarii de grădini din orașe și comune să planteze

SPARANGHEL

leguma cea mai bună și mai fină.

Furnisăm sâde puternice din varietățile Braunschweig uriaș. Co novers colosal, Palmetto, Schneekopf uriaș

100 buc. C. 3.50, 1000 buc. C. 28. —

Cataloage despre articlii de pomăriț și vîerit trimite gratis și franco.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ceibicose la stomac și pântece, în contra cărcelilor și acrelei la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răsnândire, ce creșce mereu de mai multe decenii înocoe. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2— Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătoreșca.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădute cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este fôrte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răcôa. —

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metodu cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucați cor. —40 b.

— Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. — Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și reg. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provincie se efectuează zilnic prin rambursă postală — La depozite să se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jehelius, Victor Roth și en gros la D. Eremias Nepoșii.

În fie-care zi se află: Krenwürstel proaspeți. — Șuncă excelentă. — Costițe de porc, fierte și nefierte — Cele mai fine cărnuri afumate,

la

KAMNER & JIRKOFKY,

fabricanți de cărnătărie, Brașov, Têrgul Inului No. 2.

Spedițiuni cu poșta în fie-care zi.